

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 40.—
za en mesec " " " 3.50
za Nemčijo celoletno " 45.—
za ostale inozemstvo " 50.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... K 30.—
za en mesec " " " 3.—
V spravi prejema redno... 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto " " " K 8.—
za Nemčijo celoletno " 10.—
za ostale inozemstvo " 13.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat " " " po 50 v
na dva- in večkrat " " 45,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 1.—
Izhaja vsak dan izvenemil nedeljo in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Czerninov govor.

Nemško nacionalno časopisje je danes v zmogoslavlju in radosti. Zunanji minister grof Czernin je govoril in je tako govoril, kot bi mogel govoriti v zbornici človek Waldnerjevega ali Dobernigovega kova. Sicer je ovil svoj govor v lepe blesteče besede, ki pa ne morejo zabrisati jedra izvajanj, ki ne razodevajo samo v vodilnih krogih naše zunanje politike popolnega neumevanja teženj nemških in nemažarskih narodov monarhije, ampak kažejo jasno najostrejšo nasprotstvo. Czerninov govor je nekaka apoteza zveze z Nemčijo in nemške politike.

Zunanji minister grof Czernin ni govoril svojega govora v delegacijah, katerim je dolžan v smislu ustavnih določil računa o svojem hiševanju. Ampak govoril je zastopnikom dunajskega nemškega občinskega sveta, ki je ponovno pokazal v prestolici monarhije nestrpnost in sovraštvo proti nemškemu avstrijskim narodom. Torej dunajski Nemci naj danes nadomestujejo avstrijski parlament in delegacije. Ali bodo s tem zadovoljeni zastopniki naroda, da jih vodstvo naše zunanje politike tako omalovažuje? Nemci in Mažari gotovo. Zato je preskrbel grof Czernin, ki je v govoru besno napadel nemške narode, v prvi vrsti Čehe in jim očital, da podaljšujejo vojno, zato ker hočejo biti enakopraven element monarhije poleg gospodujočih Mažarov in Nemcev. Czernin apelira predvsem na Nemce in Mažare, »ki so v tej vojni vršili svojo dolžnost preko človeških moči.« Šele v drugi vrsti apelira na druge narode, čeprav so v tej vojni več trpeli kakor Nemci in Mažari. Južnoslovani, Poljaki, Ukrajinci so največje prestali. Izvrševali so čuda junaštev na vseh bojiščih, umirali in zmagovali, doma jim je vojna rušila domove, morila žene, otroke in matere, razbijala družinsko življenje — toda kaj vse to naši zunanji politiki? — Nemci in Mažari so največ žrtvovali, pravi Czernin, oni so državo ohranjali element, oni naj gospodujejo še dalje!

Czernin deli podaljševalce vojne v tri kategorije. V prvo pridejo pacifisti, ali kakor pravi Czernin, »oni, ki neprestano za mir prosijo.« To so pred vsem možje kot Lammasch, Meinel, Foerster, Lichnowski in pa tisti iz vrst nemške socialne demokracije, katerim vojna še ni načel militarizirala. Šele v drugo vrsto postavlja Czernin

— menda radi lepšega — vsenemške aneksioniste, — čeprav so ti vse okužujoči bakteriji, ki preprečuje vsak sporazum med narodi. Njihovo geslo je nasilje in zopet nasilje. In ti silijo naše sovražnike, da vodijo odpor proti nam na življenje in smrt. Toda najhujši podaljševalci vojne so pa — v svari leni — v tretji kategoriji: posamezni parlamentarni voditelji v vrstah nemških narodov, predvsem oni iz češkega tabora. Ti, ki hočejo, naj bi ne bilo ne premagancev ne zmagovalcev, ki hočejo trajen sporazumen mir med narodi na podlagi samoodločevanja narodov, ki hočejo prenovitev monarhije na temelju zadovoljnih, v medsebojnem prijateljstvu živčih enakopravnih narodov. Ti, ki uvidevajo, kako igra naša monarhija po zaslugi naših vodilnih mažarskih in nemških politikov, pred svetom le podrejeno vlogo. Proti tem kliče sedaj naš zunanji minister v boju, te postavlja v prvi vrsti pod obtožbo — posamezniki kot Masaryk in tovariši služijo tej obtožbi grofa Czernina le za resonančno dno, da bi vzbudil ta bojni oklic več odmeva.

Po zgledu nemških nacionalcev se vrača tudi grof Czernin, da ljudstvo drugače misli in čuti, kot naši zastopniki v parlamentu. Ljudstvo je ena duša s svojimi poslanci. Tu, v monarhiji sami, naj sklene Czernin prvi mir, potem mu bo tudi zunanji mir lažje dosegljiv. Dokler pa notranja nasprotja v lastni državi poostrejuje, tudi zunanji ne bo znal poravnati.

Czernin o položaju.

Dunaj, 2. aprila. (K. u.) Dunajski zupan dr. Weiskirchner je prišel danes s člani načelstvene konference dunajskega občinskega sveta k zunanjemu ministru.

Beda prebivalstva.

Dr. Weiskirchner je nagovoril Czernina. V svojem govoru je opozarjal, da so se na veliki petek zbrali zastopniki strank dunajskega občinskega sveta na posvetu načelnikov. Razpravljali so o bedi prebivalstva, ki se je v zadnjih tednih še poostрила, in o zahtevah, ki naj se stavijo vladi, kakor tudi o svojem nadaljnjem postopanju. Zastopniki Dunaja so svoje skrbje že lani jeseni izrazili in tudi vladi naznanili; žal, uresničile so se. Najpotrebnejših živil zdaj ni. Dnevni odmerki živeža so se skrčili, a niti najnižje količine ni mogoče vedno nuditi. Konferenca načelnikov je zato sklenila, da se obrne na ministrskega predsednika korporativno, ker domača proizvodnja ne zadošča, da zagotovi ljudstvu do bodoče žetve živila. Vse kaže, da nam mir z Veliko Rusijo ne pripelje živil. Učinek miru z Ukrajino pa zavisi od pogajanj naših zastopnikov v Kijevu in od okolnosti,

da se srečno reši vprašanje transporta in valute. Vprašanje prehrane je v najtesnejši zvezi s splošnim političnim vprašanjem. Vprašanje o preskrbi Avstrije z živili iz inozemstva se more le pojasniti, če se razpravlja tudi o zunanje-političnem vprašanju. Zupan je zunanjega ministra zato prosil, naj zdaj, ko so parafirali mirovno pogodbo z Rumunijo, pojasni, v kolikor more, mirovno stanje na celi naši vzhodni meji in splošen političen položaj, kakor tudi okolnost, v koliko to vpliva na preskrbo monarhije z živili.

Zakaj ni Czernin govoril delegacijam.

Zunanji minister grof Czernin je na to obširno odgovorjal. Opozarjal je, da bi rad govoril v pristojnem foru delegacij. Tehnični razlogi, okolnost, ker so vsi gospodje na velikonočnih počitnicah in ker ni mogoče trenutno sklicati enega obeh odsekov, to ovirajo. Rad se poslužuje prilike, da poda navzočim gospodom sliko o sedanjem mednarodnem položaju.

Vojška na Vzhodu se je končala, ker se je z Rumunijo sklenil mir. Trikrat smo sklenili mir: s Petrogradom, z Ukrajino in z Rumunijo.

Wilson.

Grof Czernin se je pečal pred vsem z izvajanjem predsednika Združenih držav Wilsona, na katera je odgovarjal v zunanjem odseku avstrijske delegacije 24. januarja. Rekel je, da ne verjame, da je nameraval Wilson zabiti zagodbo med njim in Berlinom; sodi marveč, da smatra Wilson Dunaj za ugodnejša tla zasejati vanja seme splošnega miru. Grof Czernin soglašal z odgovorom nemškega kanclerja, govorenim 25. februarja, da tvorijo tiste štiri točke, o katerih je razpravljal Wilson, primeren temelj razpravljanju o splošnem miru.

Clemenceauovo vprašanje Czerninu.

Zunanji minister je izjavil, da so vse storili, da zabranijo novo ofenzivo, a sporazum tega ni maral. Gospod Clemenceau me je nekoliko prej, ko se je pričela ofenziva na zahodu, vprašal, če sem voljan, da se pogajam in na kakšnem temelju. Sporazumno z Berlinom sem odgovoril, da sem pripravljen in da z ozirom na Francijo ne vidim nobene druge zapreke miru, kakor željo Francije po Alzaciji Loreni. V Parizu so odgovorili, da se na tem temelju ne pogajajo. Izbirati nato nismo več mogli. Silna borba na vzhodu je že vzplamtela. Avstrijske in nemške čete se bore ramo ob ramo, kakor so se borile skupno v Rusiji, v Rumuniji in v Italiji. Naše armade bodo sporazumu dokazale, da so francoske in italijanske aspiracije do naše zemlje uto-

pije, ki se bodo strašno maščevale. Ta nastop, ki meji z blaznostjo, se pa pojasnjuje večinoma glede na gotove dogodke v našem zaledju, s katerimi se minister namerava še pečati.

Naj se godi, kar hoče. Mi bomo stali trdno v boju za koristi Nemčije, kakor nas tudi ona ne bo zapustila. Zvestoba ob Donavi ni manjša, kakor nemška zvestoba.

Mir na vzhodu.

Czernin se je pečal nato z mirom na vzhodu. Rekel je: »Miru z Rumunijo bodo sledile prijateljske sosedne razmere. Malenkostne izpremembe meja niso nobene aneksije, gre za skoraj neobljudena ozemlja v vojaške varnostne odredbe. Zajamčuje varstvo in pospešitev eminentno važne trgovinske plovbe na Spodnji Donavi in zavaruje Železna vrata. Meje so se pomaknile na višine Turnu Severina, proti letni najemnini 1000 levov smo vzeli v najem dragocena pristanišča navedenega mesta in obrežni pas, ki leži med Verciorovo in novo mejo; končno smo si pridobili najemninsko pravico otokov Ostrova Mare, Corbu in Simianu; v prostoru premoških pri Petrosenju smo več kilometrov mejo premaknili, vsled česar je naš Lainic, ki nadvladuje prelazu Szurduk; premoški kopni revier je zato bolj zavarovan. Nagy-Szeben in Fogaras dobila povprečno 15 kilometrov široko novo varnostno mejo. Pri vseh važnih prelazih, kakor Predeal, Bodza, Cyimes, Sekas in Tölgyes se je nova meja tako daleč na rumunski tla premestila, kakor to zahtevajo vojaške koristi. Kot treh dežela pripade nam, kar omogočuje varno zvezo med Ogrsko in Črnovcami. Premestitev meje vzhodno od Črnovic naj z uspehom varuje deželno glavno mesto, ki je bilo do zdaj izpostavljeno napadom.

Znižanje vojaške oborožbe.

Grof Czernin je pripomnil, da bi po njegovi sodbi mednarodne pogodbe bolj varovale proti napadom sosedov, če bi se obvezno sklenile, kakor rektifikacije meja, a ne predsednik Združenih držav, in noben naš sovražnik ni resno voljan, da bi se s to mislijo pečal. Kljub malemu umevanju te misli le veruje, da bo prodira; velika nesreča bi bila, če se končno ne posreči doseči splošnega sporazuma o znižanju vojaške oborožbe.

Ob sebi umevno je, je zunanji minister nadaljeval, da pri mirovnem sklepu z Rumunijo poskrbimo za to, da se bodo ozirali na naše koristi v preskrbi z žitom in z živili, kakor tudi glede na petrolej.

Poskrbimo za državno varstvo katoliške cerkve in njenih šol; rešiti hočemo

LISTEK.

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Dalje.)

Prižgal je svetilko v obednici, vzel smotko in začel vzklikujoč hoditi po sobi. Sempatje se je prekeval sam seboj.

»Neviden!« je dejal.

»Ali je na svetu kakšna taka stvar, kakor nevidna žival?« V morju — da. Na tisoče — milijone. Vse larve, vsi majčkani navpiji in tornarije, vse mikroskopične stvari. V morju je več stvari nevidnih nego vidnih! Na to nisem nikdar pomislil... In po mlakužah tudi. Vse tiste mičkene mlakužasto žive stvari — pičice brezbarvne, prosojne sluzel... Toda v traku! Ne!

»Ni mogoče.«

»Pa naposled — zakaj ne?«

»Ako bi bil človek iz stekla, bi bil še vedno viden.«

Njegovo razmišljanje je postalo globoko. Tri smotke so se raztrosile kakor el pepel po preprogi, predno je zopet pregovoril.

Tedaj pa je samo vzkliknil. Obrnil se v stran, odšel iz sobe, se podal v svojo konzultacijsko sobo in prižgal plin. Sobica

je bila majhna, ker Kemp ni živel od prakse, in v njej so ležali časniki od tistega dne. Jutranji list je ležal malomarno odprt in vržen v stran. Pobra! ga je, obrnil in čital poročilo o »Čudni zgodbi iz Ipinga«, ki jo je bil mornar v Portu Stowen takó težavno čital Marvemu. Kemp jo je hitro prečital.

»Zaviti!« je rekel Kemp. »Preoblečen! Skriva se! Kakor je videti, ni nikdo opazil njegove nesreče. Kaj za zlodja je pravzaprav njegov načrt, njegova igra?«

Izpustil je časnik in oko se je iskalo premikalo po sobi. »Oho!« je rekel in uzrl St. James's Gazette, ki je ležala zganjena.

»Sveta nebesa!« je rekel Kemp in željno prečital neverjetno poročilo o dogodkih v Ipingu prejšnjega popoldneva, ki smo jih že opisali. Sprejaj je bilo ponatisnjeno poročilo iz jutranje izdaje.

Čital je še enkrat. »Tekal je po ulicah, bijoč na levo in desno. Jaffers nezavesten. Mr. Huxter ima velike bolečine — še vedno nezmožen popisati, kaj je videl. Mučno ponižanje — župnik. Ženska zbolela od groze. Razbita okna. Ta izred-

* Ime lista.

skupaj, kakor je dospela. »Sedaj dobimo vso resnico.« Odprl je časnik. Nekaj stolpcev mu je stalo nasproti. »Cela vas v Susseu zblaznela,« se je glasil nadpis.

Na zgodba bržčas izmišljotina. A predobra, da bi je ne natisnili — cum grano.

Izpustil je papir in strmel nemo pred se. »Bržčas izmišljotina!«

Pobra! je zopet časnik in še enkrat prečital vse.

»Ali kdaj pa nastopi klatež? Zakaj, za zlomka, je letal za klatežem?«

Sedel je na zdravniški stol.

»On ni samo neviden,« je dejal, »on je tudi blazen! Morilec!...«

Ko je začela jutranja zora pomešavati svojo medlo svetlobo z lučjo svetilke in smotkinim dimom po obednici, je hodil Kemp še vedno po sobi gorindol, skušajoč razumeti to neverjetno reč.

Bil je preveč razburjen, da bi spal. Ko so prišle služkinje še vse zaspane dol in ga našle tam, so menile, da je prenaporno delo tako slabo vplivalo nanj. Dal jim je nenavadno, a povsem natančno naročilo, da pripravijo v delavni sobi zajtrk za dva, potem se pa drže samo spodaj v pritličju. Nato je hodil nadalje po sobi gor in dol, dokler ni dospel jutranji list. Ta je vedel mnogo govoriti, pa malo povedati; potrdil je samo poročilo prejšnjega večera in je prinašal prav slabo pisano poročilo o neki drugi znameniti povesti iz Porta Burdveka. To je podalo Kempu sliko dogodkov pri »Veselih Kriketovcih« in Marvelovo ime. »Prisil me je, da sem bil štirindvajset ur z njim,« je spričeval Marvel. Ipinški zgodbi so bili pridodani gotovi manj važni dogodki, med drugim orere-

zanje vaše brzogovorne žice. Ničesar pa ni bilo notri, kar bi pojasnjevalo zvezo med nevidnim človekom pa klatežem. Mr. Marvel ni namreč ničesar povedal o knjigah ter denarju, s katerim je bil obložen. Neverjetni ton je izginil in tropa poročevalcev in poizvedovalcev je bila že na delu in raziskovala celo zadevo.

Kemp je prečital vsako najmanjšo stvarico v poročilu in poslal hišno, da prinese vse druge jutranje liste, ki jih more dobiti. Tudi te je kar požiral.

»Neviden je!« je rekel. »In vse se bere, kakor da bi se togota razvijala v blaznost! Kaj vse lahko stori! Kaj vse lahko stori! In zdaj je zgornji prost kakor zrak. Kaj mi je vendar storiti?«

»Postavim, ali bi prelomil besedo, ako — Ne.«

Stopil je k majhni, nelept mizi v kotu in začel pisati pismo. Na pol spisano je raztrgal in napisal drugo. Prečital ga je in razmišljal. Nato je vzel zavitek in ga naslovil: »Polkovnik Adye — Post Burdocke.«

Neviden se je prebudil ravno ko je Kemp končal. Zbudil se je prav slabe volje in Kemp, ki je imel prav dobro uho, je slišal njegove tapajoče stopinje iznenada pobiti po sobi. Nato se je prevrnil nek stol in kozarec univalnika se je razbil. Kemp je odhitel navzgor in močno potrkal. (Dalje.)

judovsko vprašanje. Judje postanejo v Rumuniji odslej enakopravni državljani. Irredentistično propagando, ki je na Ogrskem povzročila toliko zla, bomo preprečili. Po končnem sklepu se vse mirovne pogodbe objavijo. Rumunija ima svojo bodočnost na vzhodu; v Besarabiji lahko veliko več pridobi, kakor je v sedanji vojski izgubila.

Preskrba z živili.

Zunanji minister se je pečal nato s prehrano. Ukrajina nam je zagotovila dobavo vsega preostanka poljedelskih pridelkov. Z ukrajinsko vlado smo se pogodili, da bo četverozveznim vesilam dobavila najmanj 1 milijon ton žita. Upamo, da se bo v primernem roku ta množina prepeljala. Do te ure so pač v Avstrijo iz Ukrajine pripeljali šele 30 vagonov žita in sočivja; nadaljnji transporti so že na potu; v Ukrajini je pripravljenih 600 vagonov diverznih živil. Obsežnejše transporte omogoči mir z Rumunijo, ki nam odpre pot po Donavi in pomorske transporte iz Odeze v donavska pristanišča. Iz Rumunije dobimo od lanske žetve še nad 70.000 ton koruze, od bodoče žetve v Rumuniji dobi monarhija približno 400.000 ton žita, sočivja in krnil, dalje nam da Rumunija še 300.000 ovac in 100.000 prešičev, s katerimi že zdaj razpolaga. Če bi se precej ali v doglednem času sklenil splošen mir, bi ne bili deležni boljših ugodnosti, ker v celi Evropi primanjkuje živil. Svetovno pomanjkanje živil je najstrašnejša posledica sedanje vojske. Vsled znižane tonaže pomorski dovozi ne bodo vzravnali primanjkljaja živil v Evropi.

Pomirjenje Balkana.

Minister se je pečal nato s tistimi, ki pritiskajo vedno nanj, naj anektira; njih tendence so čisto napačne. Vse se bo poskusilo, da se na Balkanu ustvari trajen mir.

Z ozirom na Srbijo je rekel: Vemo, da si v Srbiji miru zelo žele, a sporazumne velesile deželi branijo skleniti mir. Bolgarija mora dobiti gotova ozemlja, v katerih bivajo Bolgari. Srbije nečemo uničiti, nečemo jo razbiti. Dati ji hočemo možnost, da se bo razvijala. Na naše bodoče razmere s Srbijo in s Črno gorjo nečemo vplivati z nagibi, ki bi motili prijateljsko sosedno razmerje. Sovražnika, ki smo ga vojaško osvojili, si moramo tudi moralno osvojiti; potem bomo šele popolnoma zmagali. Tu mora diplomacija spopolnjevati delo armad. Ne poskušam ta mir približati, privedi do njega s prošnjami in s tožbami; izsiliti ga hočem potem naše moralne pravice in z našo fizično močjo. Vsaka druga taktika, tako sodim, podaljšuje vojsko. Žal mi je, ker moram reči: V zadnjih tednih in mescih se je v Avstriji veliko govorilo in storilo, kar, o tem ni dvoma, strašno vojsko podaljšuje.

Tisti, ki vojsko podaljšujejo, se delé po svojih nagibih in taktiki v več skupin.

Prvič so to tisti, ki neprestano prosijo za mir. Zaničevati jih moramo, neumni so in vojsko podaljšujejo. Tej vrsti pravijo v Franciji defaitisti, a tam z njimi ne postopajo tako nežno kakor pri nas. Stremjenje po miru za vsako ceno se mora zaničevati, ker ni moralno, neumno je, ker neprestano iznova poživlja že umirajoči sovražni napadalni duh in zato umetno ravno nasprotno doseže, kar namerava. Želja širokih plasti ljudstva po miru ravno tako ni prirojena, kakor umljiva, tudi ni nobena avstrijska posebnost, marveč svetovni pojav. Voditelji ljudstva naj pa pomislijo, da gotove vrste izjave dosežejo v sovražnem inozemstvu ravno nasproten učinek, kakor ga nameravajo doseči. Tem možem postavljam za zgled našega vladarja, ki gotovo hoče mir, a ne bo nikdar sklenil drugačnega, kakor častnega miru.

Opomnil bi Vas rad na lepo Götthejevo besedo:

»Weibliches Zagen, ängstliches Klagen wendet kein Elend, macht sich nicht frei. Allen Gewalten zum Trutz sich erhalten, nimmer sich beugen, kräftig sich zeigen: ruft die Hilfe der Götter herbei.«

Zanašajoč se na trdno zaupanje v našo moč in v pravičnost naše reči, sem sklenil po tej poti do zdaj trikrat zmerno, toda častno mir. Tudi tisti, ki so še ostali naši sovražniki, polagoma umevajo, da nečemo drugega, kakor da zagotovimo bodočnost monarhije in zavznikov, a da hočemo tako bodočnost tudi izsiliti, da jo moremo in da jo bomo izsilili. Po poti, na katero sem krenil, bom brezozirno korakal naprej in sprejel v vsakim boj, ki se mi bo postavil nasproti.

Proti aneksionistom.

Drugo skupino, ki podaljšuje vojsko, sestavljajo aneksionisti. Sovražniki miru so ravnotako aneksionisti, kakor takozvani defaitisti. Oba podaljšujeta vojsko. Tisti zavija, ki trdi, da je na vzhodu Nemčija osvojevala. »Ljeningova anarhija je poglavalna obrobna narode v roke Nemčije in povzročila, da so pribražali v varstvo nemške države proti tistim strašnim razmeram, ki divjajo v Veliki Rusiji. Ali bi bila morala Nemčija odkloniti prostovoljno naslonilo

tujih sosednih držav? Prav tako, kakor mi, noče nemška vlada delati nikomur sile; trdno sem prepričan; niti aneksionisti, ki s svojim osojevalnim kričanjem napolnjujejo svet in mu vlivajo strah pred svet vladajočimi in zatirajočimi načrti; niti slabbi, ki neprestano moledujejo za mir in drugim zagotavljajo, da so pri koncu naše moči; ne bodo mogli zabraniti zmernega, a častnega, trajnega miru. Mir sicer zavlačujejo, a zabraniti ga ne morejo. V zadnjih tednih smo prehodili dober kos poti proti splošnemu miru. Izpeljali ga bomo. Mogoče ni več daleč tisti čas, ko bomo gledali v zadnja leta nazaj kakor na dolge hude sanje.

Defaitisti in aneksionisti so kljub nasprotujoči si taktiki dosegli isti uspeh: naše sovražnike so vedno na nov odpor podžgali. A obenem omenjenima skupinama rad pripoznavam dobro vero. Najbrže misli, da vodi njih taktika do zaželenega miru. Žal mi je, da te dobre volje ne morem pripoznati tretji skupini podaljševalcev vojske.

Czernin napada nekatere politične avstrijske voditelje.

Zdaj se hočem pečati s tem, kar sem omenjal z ozirom na vprašanje iz Pariza.

Naši sovražniki se na končno zmago nič več ne zanašajo, le na vojaška pričakovanja in na blakado. Naše armade so dokazale, da so nepremagljive; blokado smo v Brestu Litovskem razbili. Naši sovražniki se namreč pred vsem v svojih nadah glede na podaljšanje vojske zanašajo večinoma na naše notranje politične razmere in — kakšno grozno zasmehovanje — na gotove politične voditelje, ki so končno v češkem taboru. To znamo popolnoma natančno iz mnogih poročil iz inozemstva, ki se enako glase. Pred kratkim ni veliko manjkalo, da bi se bili pričeli z zahtodnimi velesilami pogajati. Nenadoma se je pa veter zasukal. Natančno vemo, da je sporazum sklenil, boljše je še počakati, ker so parlamentarni in politični dogodki pri nas upravičevali nado, da se monarhija kmalu ne bo mogla več braniti.

Kakšna strašna ironija! Naši bratje in sinovi se vojskujejo kakor levi na bojišču. Heroično prenašajo milijoni mož in žena svojo trdo usodo. Molijo k Vsegamogočnemu, za hitri konec vojske — gotovi voditelji ljudstva, zastopniki ljudstva pa rujejo proti nemški zvezi, ki se je tako krasnó izkazala, sklepajo resolucije, ki niso niti z lasom več zvezane z državno mislijo; niti z besedico ne pograjajo čeških čet, ki se zločinsko bore proti svoji lastni domovini in proti svojim rodnim bratom, iztrgati hočejo dele iz ogrske države, pod varstvom imunitete govore govore, ki jih ni mogoče drugače tomati, kakor da kličejo sovražno inozemstvo, naj nadaljuje boj, da podpre lastna politična stremjenja; vedno iznova podžigajo umirajoči vojni furor v Londonu, Rimu in Parizu. Bedni, usmiljenja vredni Masaryk ni osamljen. Masaryki so tudi v notranjosti mejnikov monarhije.

O tem žalostnem pojavu bi govoril rajši v delegacijah, a kakor sem že omenil, zdaj odsekov ni bilo mogoče sklicati, čakati pa ne morem. Vrniti se moram te dni v Rumunijo, da sklenam mir, ker mirovna pogajanja počasi napredujejo, ne vem, koliko časa bom prisiljen ostati odsoten, a javnost, ki hrepeni po častnem koncu vojske, naj ve, kaj vse sedanjo vojsko podaljšuje. Ne obtožujem splošno, vem, da je češko ljudstvo splošno lojalno in avstrijsko misli, vem, da so tudi med Čehi voditelji, katerih avstrijski patriotizem je čist in jase, a obtožujem tiste voditelje, ki žele, da bi se končala vojska z zmago sporazuma, da dosežejo svoj smoter.

Gotovo, premagali bomo tudi te težkoče, toda tisti, ki tako postopajo, nosijo velikansko odgovornost. Povzročajo, da padajo še dalje tisočeri sinov, da traja beda dalje in da se vojska zavlačuje.

Ali jih ni groza take odgovornosti? Kaj porečejo nemške, kaj ogrske matere, ko se bo po miru vojsko podaljšajoče delovanje teh mož vsemu svetu pojasnilo. Še več. Ni se mi treba niti na Nemce in Ogre sklicevati. Že sem rekel: Narodi sami, ki jih ti gospodje zastopajo, ne mislijo tako kakor oni. Natančno poznam Češko. Razločevati znam med češkim narodom in gotovimi njegovimi voditelji. Češki narod, češka mati ne misli tako kakor ti može. Mati, ki trepeta za sina, žena ki trepeta za moža, je internacionalna. Ena in ista je tudi v vseh narodih monarhije. Vojno gorje veže vse narode. Vsi hočejo, da se vojna konča, toda zapeljani so, zavedeni; ne vidijo, da so posamezni njihovi zastopniki, ki vojno in njeno gorje sistematično podaljšujejo.

Obžalujem, da mi razmere tako redko omogočujejo, da bi govoril nasproti izvojenim ljudskim zastopnikom. Hudo je za zunanjega ministra, ako ga njegovi uradni posli v današnjem času silijo, da cele mesece živi v inozemstvu —, toda jaz spadam tjejak, kjer se sklepajo mirovne pogodbe. Ako bi mogel več živeti v domo-

vini, bi se mogel morda s pomočjo državi zvestih strank — in takih, hvala Bogu, še imamo — uspešneje boriti proti onim prizadevanjem. Tako pa pozivam vse tiste, ki hočejo skorajšen časten konec vojne, da se združijo in skupno vodijo boj proti veleizdajstvu. Nihče ne trdi, da se avstrijska ustava ne bi dala izboljšati in avstrijska vlada je radevolje pripravljena, da se skupno z drugimi merodajnimi činitelji loti dela za preosnovo ustave. Toda tisti, ki upajo na zmago entente, da bi uresničila svoje politične cilje, počenjajo veleizdajstvo in to veleizdajstvo je strup v žilah države in tvori zadnje vojno podaljšujoče upanje naših sovražnikov. Če ta strup izločimo, potem je splošni častni mir bliže nego široka javnost slutit! Apelujem na vse! Apelujem predvsem na Nemce in Ogre, ki so v tej vojni izvršili nadčloveško delo, toda apelujem tudi na milijone državljanih vseh narodov monarhije, ki so državi zvesti do kosti in ne mislijo, kakor posamezni njihovi voditelji. Vsak Avstrijec, vsak Oger mora stopiti na plan, nihče nima pravice, ostati ob strani. Gre za zadnji, za odločilni boj. Vsi može na krov, potem bomo zmagali!

Bitka na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. aprila. Uradno:

Zahodno bojišče. Položaj na bojišču se ni spremenil. Sovražni protinapadi pri Hebuturni in posebno žilavi na višine, katere smo vzeli med potokom Luce in Avre, so se z velikimi izgubami za sovražnika zrušili. Manjše boje je borila pehota med Avro in Oiso. Francozi so še naprej obstreljevali Laon; veliko Laončanov je padlo.

Na vzhodnem bregu Moze pri Haudromontu in jugovzhodno od Thanna so se poizvedovalci borili, naši so več sovražnikov ujeli.

Sestrelili smo včeraj 22 sovražnih letal in 5 pritrtjenih zrakoplovov. Poročnik Kroll je priboril svojo 23. zračno zmago. Letalski oddelek 3, kateremu poveljuje nadporočnik Fricke, se je posebno odlikoval, ker je krepko izvedel daljne poizvedbe od obali do južno od Somme.

Z drugih bojišč nič novega.

Wolffovo poročilo.

Berlin, 2. aprila. Zmagoviti duh nemških čet ni trpel vsled mrzlega in viharnege vremena, ki je 27. marca nastopilo. — Proti mokroti in mrazu ščitijo naše čete velikanske zaloge vpljenih angleških plaščev, jopic in šotorov, bogate zaplenjene zaloge živil izpopolnjujejo prehrano. Vsled nepričakovane plena živil čete prav dobro živijo; lastne zaloge se lahko za poznejše čase hranijo.

Berlin, 2. aprila. Wolff: Na kolodvoru Compiegne in Soissons in na tamošnja bivališča v okolici so vrgli veliko bomb. Nemški daljnostrelni topovi trajno obstreljujejo kolodvor Compiegne in železniško progo Clermont-Amiens.

Berlin, 2. aprila. Nemški letalci so vrgli veliko bomb v trdnjavo Boulogne. Pri Arrasu so nemški letalci v 10 minutah uničili pet sovražnih pritrtjenih zrakoplovov.

Berlin, 2. aprila. Francoske granate so zažgale v Noyonu katedralo.

Berlin, 2. aprila. Bombe angleških letalcev na Douai so ubile ponoči od dne 31. marca na 1. april pet Francozov, več so jih ranile. Vojaške škode ni.

Angleško poročilo.

London, 1. aprila zvečer. Uradno: Včeraj je bilo na bojišču primeroma mirno. Mali sovražni oddelki so napadali danes jutraj blizu Alberta, a smo jih odbili; večina napadalcev je padla. Nekaj mož smo ujeli. Južno od Somme so se bili krajni boji pri Moreulu in Hangardu. Na tem ozemlju smo s protinapadi napadli in pridobivali zemljo.

London, 1. aprila. Uradno: Lloyd George in Wilson sta se razgovarjala o položaju; v London se je pripeljal pred dnevi vojni tajnik Baker, ki se je posvetoval z ministrom Balfourjem in lordom Derbyjem; v Franciji sta se udeleževala posvetov general Pershing in stalni vojaški zastopnik Združenih držav pri vrhovnem vojnem svetu general Blisz. Sklenili so, kar je važno, da se lahko močne bojne sile izurjenih ljudi ameriške armade uporabljajo za podporo zaveznikov na sedanjem bojišču. Vlada naših velikih zaveznikov na zahodu ne odpošlje v bodočih nevarnih mesecih le veliko ameriških bataljonov v Evropo, marveč je tudi dovolila, da se tisti ameriški polki, ki jih ne morejo prideliti ameriškim divizijam, lahko pridele francoskim in angleškim brigadam, dokler je to nujno potrebno. Čete, ki še niso toliko izurjene, da bi se lahko kot divizije ali armadni zbori borile, lahko sestavljajo del popolnoma izurjenih divizij, dokler jih popolnoma ne izurijo in jih Pershing ne bo želel pritegniti ameriški armadi. Priprave za prevoz so zdaj končane. Wilson je vse storil, da pomaga zaveznikom. Četudi je ta sklep glede na vzdrževanje moči zaveznikov v bodočih mesecih zelo važen, le ne

bo mogoče pogrešati pozivov novih čet pod orožje doma.

Francosko poročilo.

Pariz, 1. aprila zvečer. Bitka se bije na celi bojni črti severno od Montdidierja. Sovražnik je Grydieswa napadal. Vse naskeke smo z znatnimi izgubami za sovražnika odbili. Francozom in Angležem se je z živahnimi boji presrečilo, da so na raznih mestih ob Sommi in Demuinu precej proti jugu prodirali. Z ostalega bojišča se ni nič poročalo. Naši letalci so, dasi je deževalo, zelo poizvedovali. Vrgli so 5000 kg razstreliva na sovražne tabore in kolodvore blizu St. Quentin, Guiscarda in Roye. Naši letalci so uničili 7 nemških letal in 1 pritrtjen zrakoplov. Italijanski metalci bomb so se živahno udeleževali uspehov zadnjih dni in so drzno letali v sovražne črte.

Pariz, 2. aprila zjutraj. Francoske in angleške čete so ponoči med Sommo in Demuinom blizu jarka pri Calonne in pri Pan de Sapi napredovale. Francozi so v dveh uspešnih bojih ponoči ujeli več mož. Nemški napadalni poskus na male francoske straže pri Le Chambnetti se je izjalovil.

× × ×

Splošno se položaj včeraj na bojišču v Pikardiji ni spremenil. Predvčerašnjim so Nemci odbijali Francoze, ki so posebno žilavo napadali pri Hebuturni in višine med potokom Luce in Avro. Med Avro in Oiso so se bili le manjši pehotni boji. Francozi poročajo, da so 1. t. m. med Sommo in Demuinom precej proti jugu napredovali in da se je pri Le Chambnetti izjalovil napad Nemcev na francoske straže. General Foch je zbral v prostoru Doullens-Compiègne velike sile. Nemci so se drugi bitki pri Marni izognili. Angleži in Američani napenajo vse sile in moči, da prej ko mogoče vržejo na bojišče veliko čet. Wilson je pisal škofu Hendersonu, da mora zmagati in razbiti nemško silo. Američani so se na Francoskem popolnoma podredili Fochu. Angleški parlament, ki bo 9. t. m. sklican, pa podaljša vojaško službeno dolžnost v Angliji do 50. leta.

× × ×

Pri Amiensu.

Curij, 2. aprila. Nemške čete imajo komaj še 10 km do Amiensu. Opirališče nemških čet je od Amiensu komaj 2½ km oddaljeno.

Pariz, 1. aprila. Državni podtajnik Abrami je povedal poslancem: Foch je izjavil, da se za Amiens ni več bati. Pripravljen je, da za Amiens jamči.

Preurejanje čet.

Lugano, 2. aprila. »Corriere della sera« in drugi italijanski listi poročajo, da so vsled nemškega napredovanja splošno preuredili angleško-francosko fronto in da so v večjem številu v prvi bojni črti ameriške bojne črte nastopale.

Iz Pariza.

»Daily News« poročajo, da Pariz obstreljujejo štirje topovi. — Iz Madrida poročajo, da se tuji diplomati iz Pariza izseljujejo v Tours.

Reuterjeva sodba.

Amsterdam, 2. Reuterjev poročevalec v Franciji sporoča: Položaju zdaj lahko zaupamo. Zadnje dni Nemci niso napredovali toliko, da bi bilo kaj vredno. Izvzemši nekaterih odločnih napadov severozahodno od Arrasa niso Nemci v večjem obsegu operirali.

Angleško časopisje.

»Times« pišejo: Obstreljevanje Pariza je resna res. Angleška obal, katere do zdaj Nemci niso mogli doseči, bo kmalu čutila moč novih topov. Polkovnik Repington je pisal v »Morning Post«: Računati moramo z možnostjo, da se Nemci izkrcajo na Angleško. Anglija mora mobilizirati tudi doma armado za slučaj, če pridejo Nemci na Angleško. »Daily Mail« so poročale: Usoda Amiensu zavisí od hitrega nastopa ojačb. Odločila se bo čez nekaj dni, ker Nemci streme proti Amiensu.

× × ×

Wilson hoče zmagati.

Rotterdam, 2. Angleško časopisje sporoča iz Newyorka: Wilson je odgovoril na neko pismo škofa Hendersona, da še vedno svoj nepremagljivi sklep izraža z besedami: Nemška sila, ki se bori brez vesti, brez časti ali umevanja za mir, ki temelji na medsebojnem sporazumu, se mora razbiti. Dolžni smo, da dobimo vojsko. Nič nas ne odvrne, da ta smoter dosežemo.

Angleški parlament

nameravajo sklicati, kakor sporočajo »Times«, dne 9. t. m. Povišati nameravajo vojaško dolžnost do 50. leta.

Knez Fürstenberg na zahodnem bojišču. Dunaj, 2. aprila. (Kor. ur.) Podpredsednik gosposke zbornice knez Fürstenberg je odpotoval v nemški glavni stan k četam na zahodnem bojišču.

Naši topovi na zahodu.

Budimpešta, 2. aprila. »Neues Pester Journal« poroča iz zahodne fronte: Na trgu v St. Quentinu sem prišel skupaj z avstrijskimi topničarskimi častniki, ki so v tem odseku storili svoje delo. Avstrijsko topništvo je moralo pripraviti prebitje in podpirati pehoto, ko je napadla. V preminili vojski ni za težko in najtežjo artillerijo dela.

Avstrijsko uradno po očilo.

Dunaj, 2. aprila. Uradno: Nobenih poročil.

Poročilo vojnega tiskovnega stana

Dunaj, 2. aprila. Vojni tiskovni stan: Na velikonočno nedeljo so patrulje na celi jugozahodni bojni črti živahno nastopale. Popolnoma smo zadrževali italijanske poskuse poizvedovati čez črto naših straž. Tu in tam so se morali Italijani brez uspeha umikati, ne da bi bili vzeli seboj mrtvece in ranjence. Dne 2. aprila je deževalo, borili so se le malo. Sovražni letalci so napadli 30. marca zrakoplov, napadli so ga večkrat, a zažgali ga niso. Zrakoplovci so prišli nepoškodovani na tla. Naši letalci so s strojnimi puškami obstreljevali sovražne jarke. Topništvo je sestrelilo sovražno letalo. Naši letalci so tudi 31. marca obstreljevali sovražne jarke. Naši letalci so dve sovražni letali sestrelili.

Italijani kličejo Angleže in Američane na pomoč.

Lugano, 2. aprila. Rimski politični krogi so radi položaja v Italiji in radi dogodkov na bojišču pobiti. Pravijo, da morajo Italijani ljubovati Avstriji le s pomočjo Anglije in Amerike. Tudi vladni krogi so pobiti. Milanski listi pišejo, da Nemcem ne gre za Calais, marveč za Pariz. Italijanska časopisje splošno piše, da italijanska fronta ni dovolj zavarovana.

× × ×

Boji na Balkanu.

Pariz, 2. aprila. Uradno: Zahodno od Vardarja in na srbski fronti so streljali s topovi. Francoski in srbski letalci so metali z dobrim uspehom bombe na sovražne tabore severno od Gevgelija.

Politične novice.

+ Shod S. L. S. bo na Brezovici v nedeljo 7. aprila po prvi sv. maši (ob pol osmih) v gostilni g. Velkavrh.

+ Pomoč Ogrske Avstriji. Dunaj, 2. Pri današnjem ministrskem svetu pod cesarjevim predsedstvom gre za to, da zagotove prehrano za april, maj in junij. Ker bo na cesarjevo željo vojaštvo z največjo strogostjo izvedlo rekvizicije, bo lahko Ogrska oddala Avstriji gotove zaloge. Vsak mesec bodo budimpeštanski mlini izvozili v Avstrijo 20 do 40 vagonov moke. Tudi dovoz živine nameravajo zvišati.

+ Razcepljenost v ogrskem ministru. Politični položaj se med prazniki v Budimpešti ni izpremenil. Pozornost se osredotočuje na bodoča pogajanja odseka za volilno preosnova. Wekerle in več ministrov bi se radi sporazumeli z narodno delovno stranko, trije ministri, na čelu jim Vaszonyi, so za to, da se volilna preosnova nespremenjena sprejme. V četrtek bo zboroval ministrski svet, na katerem se položaj popolnoma pojasni.

+ Nemci na razpotju. »Münchener Nachrichten« pišejo: Vodstvo nemške svobodniške stranke na Tirolskem je sprejelo resolucijo, ki pravi med drugim: »Nobenega upanja ni, da bi si nemštvo v Avstriji kedaj priborilo stališče, ki mu gre. Nemci tedaj nimajo nobenega vzroka, da bi se še nadalje pekali za državo, ki jih zanemarja in potiska nazaj; mirno lahko gledajo, kako voditelji Avstrije izpodkoplajo temeljne kamne te države in ogrožajo njen obstoj. Tudi mi Nemci hočemo v bodoče enako kot nemci, ne oziraje se na usodo Avstrije, skrbeti le še za svoj lastni dobrobit.« Ta resolucija brez dvoma vsebuje razpoloženje, ki ne vladja samo na Tirolskem, marveč v širnih krogih avstrijskega nemštva. Vlada se očitno moti, ker smatra stališče poslancev za pravi izraz javnega mnjenja; stališče poslancev določajo deloma vzroki, ki so od razpoloženja volilskih krogov prav daleč oddaljeni. Kakor se čuje, namerava vlada v jugoslovanskem vprašanju preko Nemcev korak, ki se bo baje izvršil že v najbližjem času, s tem bi bilo čustvovanje Nemcev do države izpostavljen novi težki preskušnji. — Kdaj so ... listi tako pisali?

+ Nemci in Ukrajinci. / Kijevu bo ustanovljen v kratkem nemški tiskovni urad. Nemško-ukrajinsko društvo za gospodarsko in kulturno zблиžanje med Nemci in Ukrajinci, že deluje.

+ Češka socialistična stranka. Na kongresu čeških narodnih socialistov v Pragi so z zadovoljstvom pozdravljali, ker stranki pristopili tudi češki anarhisti in komunisti. S socialistimi demokrati se bo o skupnem nastopu pogajali dalje. Na

rodna socialistična stranka se bo v bodoče imenovala češka socialistična stranka.

+ Rusko-rumunski mirovni sklep. Petrograjska brzojavna agentura poroča: Rusko-rumunski mirovna pogodba je gotova. Glavne točke so: Rumunija umakne telkom dveh mesecev svoje čete iz Besarabije. Besarabsko žito, kar ga je odveč, dobi Rumunija. Ujetnike bodo takoj pričeli izmenjavati.

+ Španski kralj namerava odstopiti. »Havas« poroča iz Madrida: Španski kralj namerava odstopiti. Več političnim voditeljem je rekel, da se je naveličal vladati, a da bo še prej izdal oklic španskemu prebivalstvu.

+ Kühlmann se je pripeljal 2. t. m. iz Bukarešta v Berlin.

Ljubljanska aprovizacija.

a Za nakup mesa pripravite drobiž! Pri oddaji mesa v cerkvi sv. Jožefa in na Poljanski cesti št. 15 ne gre prodaja pravilno in pravočasno izpod rok, ker stranke ne pripravijo drobiža in hodijo po blago le z nemanjanim in debelim denarjem. Opozorjamo, da se to ne sme več vršiti. Ker hočemo odpraviti vsak nered in zamudo, zahtevamo, da pripravijo stranke drobiž. Kdor se ne bo po tej naši zahtevi ravnal, ne bo dobil mesa.

a Meso na rumene izkaznice C štev. 1 do 1300. Stranke z rumenimi izkaznicami C štev. 1 do 1300 prejmejo meso po normalnih cenah v cerkvi sv. Jožefa v petek, dne 5. aprila. Določen je ta-le red: od 1. do pol 2. ure štev. 1 do 130, od pol 2. do 2. ure štev. 131 do 260, od 2. do pol 3. ure štev. 261 do 390, od pol 3. do 3. ure štev. 391 do 520, od 3. do pol 4. ure štev. 521 do 650, od pol 4. do 4. ure štev. 651 do 780, od 4. do pol 5. ure štev. 781 do 910, od pol 5. do 5. ure štev. 911 do 1040, od 5. do pol 6. ure štev. 1041 do 1170, od pol 6. do 6. ure štev. 1171 do 1300.

Ljubljanske novice.

lj Trnovo. Na velikonočni ponedeljek popoldne se je poslovil od svojih župljanov preč. gosp. župnik Ivan Vrhovnik. Misli je oditi čisto na tihem, vendar so mu župljani napravili prisrčno odhodnico. Zvečer so mu pevci Glasbene Matice priredili podoknico. — Na velikonočni torek zvečer smo pa slovesno sprejeli novega župnika preč. g. Franceta Finžgarja. Vrli farani so postavili mlaje in več slavolokov. Pročelje cerkve je bilo lepo okrašeno. Od kapelice na Emonski cesti pa do cerkve so šolska mladina, gospodične v narodnih nošah in drugi župljani napravili špaltr. Pred cerkvijo pa je pričakovala novega župnika ogromna množica ljudi. Ko se je novi gospod župnik v spremstvu več drugih gospodov pripeljal do kapelice, ga je pozdravil kaplan g. Verce, nato barjanska deška in dekliška šola, grabenska šola in neka gospodična v narodni noši. Ko je stopal gospod župnik skozi špalir, ga je navzoče občinstvo navdušeno pozdravljalo in mu klicalo: Živijo! Pred cerkvenimi vrati sta ga pričakovala cerkvena ključarja. G. Jakopič je s toplimi besedami pozdravil novega gospoda župnika, naker se mu je ta ginjen zahvalil. V cerkvi so pevci zapeli pozdravno pesem. Nato je novi župnik dal blagoslov z Najsvetejšim. Ljudstvo je še dolgo časa prišlo pred župniščem navdušene ovacije. Zvečer sta bila zvonika krasno razsvetljena.

lj Opozorjamo na II. družabni večer Šentpeterskega prosvetnega društva, ki bo na belo nedeljo dne 7. aprila 1918, v veliki dvorani hotela »Union«. — Vstopnice se dobe v predprodaji v Kat. bukvarni, v prodajalnah obeh naših konz. društev v Zvezdi in Zaloški cesti in pri gdč. Strahovi (Sv. Petra cesta 77).

lj Vpisovanje gasilnega naraščaja. Ljubljanko prostovoljno gasilno in reševalno društvo prične v kratkem z vežbanjem naraščaja, s 15, 16 in 17 let starimi mladenci. Kdor ima veselje do ljudomilega podietja, naj se do nedelje, dne 7. aprila 1918 prijavi odboru društva. Vpisovanje bo v nedeljo, dne 7. aprila t. l. ob poldnesetih v Mestnem domu. Prijavljenci morajo prinesiti seboj privolitev staršev. Vežbanje bo programatično 5 do 6 mesecev po 1 ali 2 dni v tednu.

lj Mestna zastavljavnica ljubljanska naznanja p. n. občinstvu, da bo dne 11. t. m. redna mesečna dražba v mesecu avgustu 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica štev. 2. Posebno se opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Primorske novice.

p Nemška agitacija za Jugoslavijo tudi na Goriškem prav dobro uspeva. Naj navedemo le nekaj slučajev: 1. Vlada nastavlja v komisijo za obnovo goriške dežele

trde Nemci, ki ne razumejo slovenski. Pri oddelku za oddajanje semen v Gorici ne zna nihče slovenski. Celo na shod gg. županov je odposlal namestništvo 2 Nemca, katerih eden je lomil za silo slovenščino in ko ni znal slovenskih izrazov, je izpraševal, kako se to pravi po slovensko, drugi pa je le nemški govoril. Kaj bi rekli Nemci, ko bi hotel kdo na Gornjem Avstrijskem govoriti županom slovenski? — 2. Na državni postaji je spet znani »Schreck« Wieser, ki je privedel seboj celo čredo Nemcev, da bodo mogli otvoriti, ko pridejo njih družine, nemško ljudsko šolo. Le tako naprej do uresničenja jugoslovanske ideje. — 3. V gozdu Panovcu pri Ajševici, torej na Jovenskih tleh, postavlja c. kr. gozdni urad take-le napise: K. k. Fort Panowitz. Holzbezüge müssen in der villa Starkenfels gemeldet werden. To je kajpada v čisto jugoslovanskem narečju! — Take reči nam odpirajo oči in budijo jugoslovansko idejo!

p 40 letnico mašništva je obhajal na praznik Marijinega oznanenja preč. p. Marijan Širca, bivši gvardijan svetogorskega svetišča, sedaj vikar v Pazinu. Nekdanji blagi učitelj frančiškanskih novincev je v raznih jezikih obelodanil že mnogo lepšega, zlasti glede tršaškega in svetogorskega svetišča.

p Razmere ljudskošolskega učiteljstva na Goriškem. Goriški deželni odbor, ki biva še vedno na Dunaju, nam je poslal o teh razmerah obširno poročilo, iz katerega posnemamo: V zadevah ljudskošolskega učiteljstva more deželni odbor prav malo pomagati, ker so učitelji na Goriško-Gradiščanskem odvisni in plačani od c. kr. okrajnih šolskih svetov oziroma od mestnega šolskega sveta v Gorici. Vendar pa deželni odbor ni držal križem rok glede rešitve učiteljskega vprašanja. Po dolgotrajnih pogajanjih z kraj. šolskimi sveti, z namestništvom v Trstu in z drugimi oblastmi se mu je posrečilo sestaviti ključ, po katerem bi se, ako bi vlada to potrdila, državnih prispevkov razdelil med učiteljstvo. Po tem ključu bi dobili podpore učitelji goriškega mestnega šolskega okraja 29.100 kron, učitelji gradiščanskega mestnega šolskega okraja 24.150 K, tržiškega 36.350 K, goriškega okoličanskega 115.400 K, tolminskega 64.900 K, sozanskega 50.500 K, vpokojevci 102.500 K; skupno 422.900 K, ker znaša državna dotacija 424.564 K, se bo uporabil ostali znesek 1664 K za družini dveh učiteljev, umrlih med internacijo v Italiji.

p Dar za »šolski dom«. Gospod podpolkovnik Soukup je daroval »šolskemu domu« lepo zbirko brošev, ki žive v goriškem podnebnju. Zbirko je blagi gospod sam nabral in uredil. Srčna mu hvala!

Prosveta.

pr Tudi Trst se vzbuja. Pod tem naslovom je prinesel prejšnji teden »Slovenski Narod« med drugim notico, da se snuje tudi v Trstu slovensko gledališče in da je poverilo dramatično društvo angažma članov dvema gospodoma, ki angažujeta tudi že osebo za dramo, spevoigro in opereto. Ker je pooblastilo dramatično društvo mene, da poiščem članov za tržaško slovensko gledališče in omenjena notica ne odgovarja popolnoma resnici, je treba, da o stvari izpregovorim. Vsak pošten Slovenec, ki mu je mar razvitek slovenske dramatične literature in moralna vzgoja naše mladine, mora biti proti temu, da se opereta po nepotrebnem vlači na oder. Po krivdi prejšnjih vodstev ljubljanskega in tržiškega gledališča je našla sicer opereta tudi na naše odre pot in občinstvo se ji je sedaj že tako privadilo, da je dvomljivo, da bi jo hotelo čisto pogrešati. Ali uprizarjati jo po nepotrebnem in zapostavljati zaradi nje celo dramo, to je velik kulturni greh, in ravno tako je greh to, če se ne izpregovori vsakokrat, kadar je le mogoče, odločna beseda, ki kaže na slab vpliv operete. V Trstu se za letos niti ne misli na opereto. In to ne samo z ozirom na tehnične težkote, temveč že zaradi tega, ker mora biti vodstvo slovenskega gledališča že v principu proti. Slovensko gledališče mora biti posvečeno prosveti, vzgoji in plemeniti zabavi, in izpolnjuje svojo nalogo le tedaj, če ima v svojem repertoarju samo dramo in opero,

ali vsaj v pretežni večini. — M. S., bivši režiser in igralec slov. gled. ljublj.

pr Slovenska Matica. Edinost je pisala dne 2. t. m. glede Slovenske Matice: Baviti se nam je še s tretjim očitkom, ki pa, žalibog, ni neopravičen. V predsedstvo so bili izvoljeni le pristaši napredne smeri, kar je »Slovenec« označil povsem po pravici za žaljenje katoliških članov. Čim večina »Matičarjev« smatrala za oportuno, da sprejme v odbor tudi pristaše S. L. S. in se iz splošno narodnih ozirov izrekla za kompromis, je morala katoliški smeri tudi dovoliti zastopstvo v predsedstvu, čim se je to zahtevalo. Mi obžalujemo, nasprotno postopanje iskreno, in tem bolj, ker se nam zdi, da bi se ob nekoliko več obzirnosti lahko preprečila ta neskladnost v sedaj tako razveseljivem razpoloženju našega naroda.

pr Claude Debussy. Iz Pariza poroča, da je umrl slavní francoski komponist Claude Debussy. Rojen leta 1862 v St. Germain-en Laye, je deloval na pariškem konzervatoriju pod Ernestom Quiraud. V l. 1884. je dobil za svojo kantato »L'enfant prodigue« rimsko nagrado. Njegova glavna dela so opere »Pelleas et Melisande« (izvajana v operi Comique leta 1902.), »Chèvène« in »Tristan et Yseult«, sinfonija »La mer«, sinfonična pesnitev »L'après-midi d'un faune«. Napisal je še veliko zborov, pesmi, godbo za godala, klavirskih komadov. »Skozinskozi francoska osebnost«, pravi Romain Rolland, »z najboljšimi vrlinami in najslabšimi napakami francoske osebnosti, spremenljiv, pesniški, duhovit, umen, ljubitelj užitka in prijatelj ugodnosti, je nagnjen Debussy iz želje do protislovij. Nadarjen z živo, ognjevito, neodvisno inteligenco, je zasejal tekom let, ko je pisal v »Gil Blas« in »Revue Blanche« glasbene kritike, najnovejše in najplodovitejše ideje in tudi najbolj paradokсне misli in ni imel nobenega strahu napasti z opravičevostjo pariškega cestnega potepuha, največje umetnike, heroje glasbe, Glucka, Wagnerja, Beethovena, ki so se mu zdeli preveč intelektualni in presamozavestni.

pr Lažni Tizian. V Londonu vzbuja sedaj veliko pozornost zadeva arhivov Medici. Arhivi rodbine Medici bi imeli priti na dražbo, v zadnjem trenutku pa je bilo to nemogoče vsled nastopa italijanske vlade, ki je sodno preprečila prodajo. Italijanska vlada je izjavila, da so v London prepeljali narodne umetnine iz Italije in se je tako prekršil zakon o prepovedi izvoza umetnin. Ob tej priliki spominja »Daily Chronicle« na zvijačo nekega francoskega umetnika, kako je šel preko te postave. Na potovanju po Italiji je odkril nekaj vrednega; prišel je na sled doslej neznani sliki Tiziana. Da bi umetnino bolj sigurno spravil čez mejo, je naslikal čez original portret kralja Viktorja Emanuela. Ko je srečno dospel v Pariz, je takoj vzel iz kovčega sliko, da pride pravi Tizian zopet na ta božji svet. V svoji gorečnosti je razpraskal sliko tako temeljito, da ni le izginila kraljeva slika, ampak tudi slika Tiziana in pod tem se je pokazala na njegovo največje začudenje — ne morebiti prazno platno, ampak — Garibaldiva slika.

Dnevne novice.

— Odlikovanja. Red železne krone 3. veste z vojno dekoracijo in z meči je dobil nadporočnik 87. pp. Pavel Begovič. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste za častnike je dobil poročnik 87. pp. Josip Dlabola. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik 17. pp. Josip Kordiš. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje in z meči sta dobila sanitetna praporščaka 17. pp. Božidar Kern in Ignac Fajdiga. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja 87. pp. Pesjak Josip; desetenik Kozlevčar Franc, pešci Mohorčič Josip, Cencelj Ivan, Gazvoda J. in Potokar Josip, vsi pri 17. pp.; pešec 97. pp. Logar Matija; lovec 7. lov. baona Bertin Ivan; lovec 8. lov. baona Valjavec Iv.; pešec 47. pp. Benč Franc; pešca 87. pp. Leskošek Franc, Zajc Valentin, Roškar Ferdinand, Kozinc Rok in Čeligoj Anton. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil nadporočnik 132. polj. top. p. Robert Kovač. — Ponožno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 59. pp. Valter Potočnik. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 29. pp. dr. Ludvik Valjavec in nadporočnik Iv. Sterniša. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil topniški oficijal v Temešvaru Matija Gruden. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila praporščak 5. črnovoj. okraj. pov. Rudolf Dolče in namestnik rač. vodje 8. garn. bolnišnice Josip Vodopivec. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: pešec 87. pp. Merhar Ivan; desetenik 47. pp. Razbočan Josip; častnik 87. pp. Kovačič Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: častnik Ivan, tit. poddes. Dornik Peter, pešca Knez Ivan in Krajnc Alojzij, vsi pri 87. pp.

— Selca. Tukajšnje izobraževal. društvo je 1. t. m., na velikonočni ponedeljek, priredilo svojemu prvemu častnemu članu pokojnemu dr. Kreku slavnost, ki je razmeroma jako lepo uspela. — Otvoril je slavnost predsednik društva g. župnik Jan. Kepec, ki se je v pozdravnem nagovoru v toplih besedah spomnil zaslug velikega pokojnika v selskem izobraževalnem društvu. — Pozdravni pesmi, ki jo je mešan zbor zapel pod vodstvom g. župnika, je sledil slavnostni govor. — Govornik nam je na kratko obrazložil velikopotezno organizatorično delo dr. Kreka na gospodarskem, socialnem in kulturnem polju. Zlasti je naglašal nesebično ljubezen, ki je vodila dr. Kreka pri vsem njegovem delovanju. — Društvo je priredilo tudi dramatično sliko dr. J. Lavrenčiča: »Vstajenje«. Ljudem je tako ugajala, da so jo morali ponoviti. — Zaključila je vso slavnost igra »Sv. Cita«. — Oder je dčila velika z zelenjem in trobojnicami okrašena slika dr. Kreka. — Udeležba je bila kljub grdemu vremenu zelo obilna, tako, da je bila dvorana nabito polna.

— Prihodnji sestanek dunajskih Slovencev bo v soboto, dne 6. aprila v restavraciji Kaiserhof.

— Kusmanek odlikovan. Cesar je generalnega polkovnika Hermana Kusmaneka imenoval za tajnega svetnika.

— Umrl je v Celovcu 29. marca akademski kipar g. Alojzij Progar, star 60 let.

— Umrl je v Zagrebu redni vseučiliški profesor dr. Fr. Jos. Spevec, star 63 let. Pokojnik je bil dalj časa tudi hrvatski poslanec in pristaš mazonov.

— Stavka v Donavicu. V noči od 29. na 30. marca je v tovarni Donavic izbruhnila stavka radi pomanjkanja živil. Vrše se pogajanja. Tovarna je zastražena z vojaštvom.

— Moka samo za največje siromake v Plznu. Mestna aprovizacija v Plznu javlja: Vsled pomanjkanja moke za kruh se bo od 18. do 23. t. m. delila moka samo še najrevnejšim slojem proti dotični izkaznici. Kdaj se bo zopet pravilno delil kruh, se bo razglasilo.

— Dvojni samomor. Na Dunaju sta se v svojem stanovanju z veronalom zastrupila ministrski tajnik Ivan Bullva in njegova soproga Marija. Bullva je mrtev, soprogo so pa nezvestno prepeljali v bolnišnico.

— Hilsner pomiloščen. Na smrt obsojenemu in pozneje v dosmrtno ječo pomiloščenemu Leopoldu Hilsnerju je cesar odpustil ostanek kazni. Hilsnerja so že izpustili in takoj postavili pred naborno komisijo. Hilsner je bil l. 1899. obtožen, da je iz situationalnih oziror umoril deklo Hruza, in so ga porotniki v Kutni Hori spoznali za krivega.

— Žrebčarna na Selu. Poroča se nam, da se je oddelek žrebčarne zopet preselil na Selo, na kar se opozarjajo konjereji.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Za majniško deklaracijo se je izjavil občinski odbor na Jezerkem na Koroškem. Jugoslovanski klub je prejel podpise za deklaracijo iz št. Jakoba v Rožu 1001 podpisov, iz Sveč 347 podpisov, iz Sel 137 mož in mladeničev in 311 žen in deklet; iz občine Blato vasi Dob, Brege, Vidnava in Komeč 280 podpisov, iz vasi Cirokove in Novčavas 74 podpisov in male fare Vogrče 215 podpisov, skupaj 569 podpisov. Vse na Koroškem.

Narodno gospodarstvo.

g Prodaja avstrijskih ladij. »Österr. Schifffahrtzeitung« poroča, da bo prodanih zopet 22 avstrijskih trgovskih ladij, zasedanih v španskih lukah s 77.618 bruto tonami.

Ženski vestnik.

Ž žensko zborovanje na Dunaju. Socialno demokratično ženstvo je priredilo dne 24. t. m. v ljudski dvorani nove mestne hiše na Dunaju veliko zborovanje za žensko volilno pravico in mir. Vdeležba je bila ogromna in ogorčenje proti vojni je prekipelo. Prvi je govoril posl. dr. Ellenbogen, ki je rekel, da je veleizdajalec državnih interesov tisti, ki se upira ženski volilni pravici. Vso javnost mora prevzeti duh ženskih interesov, duh mater in žena, potem bo možnost novih vojsk za vedno zatrta. V enakem smislu so izzvenevali vsi nadaljni govori žena, ki so pogumno in neprikrito dale duška svojemu ogorčenju nad brezumnim divjanjem surove sile in zahtevale, naj ima v bodoče v svetu narodov besedo in glas tudi ženska, ki jo vojno gorje in vojne žrtve najgloblje zadevajo. Govorili sta soc. demokratinji Terezija Schlesinger in Adelajda Popp, v imenu meščanskega ženstva pa Leopoldina Kulka. Medklici so bili tako viharini, da je vladni zastopnik zagrozil, da bo zbor razpustil. Z navdušenjem je bila sprejeta resolucija, v kateri pošiljajo pozdrave ruskemu proletariatu, bolestan obžalujejo

mir meča na vzhodu in zahtevajo, da se bodoči splošni mir brezpogojno skleni na podlagi sporazuma med narodi; avstro-ogrsko vlado pozivajo, naj konča vojno z Italijo potom sporazuma in uveljavi svoj vpliv tudi na Nemškem, da se doseže sporazumni mir na zapadu. Zbor pošilja svoje pozdrave ženstvu celega sveta in ga poziva, naj na mednarodnem ženskem kongresu demonstrira proti nadaljevanju vojne. Končno zahteva resolucija splošno in enako žensko volilno pravico za vse zakonodajne in upravne zastoje.

Razne novice.

r Pristava za otroke. Socialnodemokratično društvo »Kinderfreunde« je dobilo od države za 50 let v najem državno posestvo Finsterleiten v Dunajskem gozdu. Posestvo meri 25 ha travnikov, njiv in gozda. Najemnina znaša letno 600 K za zemljišča in 80 K za poslopje ter se vseh 50 let ne bo povišala. Društvo ima na posestvu tudi gradbeno pravico. Tu bodo sedaj osnovali letni dom za slabotne — a ne še bolne — dunajske delavske otroke s popolnim lastnim gospodarstvom. Skozi celo leto bo na posestvu po 100 otrok, vsak po 2 meseca; razen tega bodo za polne mesece priredili počitniško naselbino, v katero bodo sprejeli v dveh skupinah 1000 otrok, vsako skupino (500 otrok) za 6 tednov. Vsako leto bi se torej okrepčalo na pristavi 1600 otrok. Za enkrat si mislijo pomagati kar s šolari po zgledu stezosledcev; ob demobilizaciji upajo dobiti postelje in posteljnine, kuhinjsko orodje in podobno. Stroške za vzdrževanje doma, zgradbe in nabave nameravajo pokriti z uvedbo »otroškega vinarja«; to se pravi vsak organizirani delavec bo plačeval 1 vinar od vsake krone svoje plače v ta namen. Na ta način si je tudi delavstvo v Tristingstalu pomagalo in kupilo posestvo Herbsthof pri Rohrbachu za 57.000 K, kjer je uredilo pristavo za otroke.

r Židje v ruski revoluciji. Glasilo čeških židov v Pragi, »Rozhled«, je objavilo iz zasebnega pisma naslednjo informacijo o odnošajih židov v Rusiji napram revoluciji: »Vodstvo boljševikov ima v rokah žid Trockij-Bronstein Za cesarske vlade in pogromov si je nadel priimek Trockij, ki mu je prav prišel. V trojici Ljening-Trockij-Lunačarski sta važna v istini samo prva dva, zakaj Lunačarski, minister omike, je plemič, rahločuten dekadentski estetik, tako komična prikazen kakor težko katera izmed onih, ki jih je videl gospod Brouček na mesecu. Ljening je sam sklad, duh, mislec, mojster v logiki, dočim prenaša Trockij teorijo v prakso. On je človek iznajdljive situacije ter si ve pomagati v najbolj kritičnih situacijah. In Trockij ima v službi še druge žide, nižje sarže. Dočim se oblači Ljening v plašč cerkvenih dostojanstvenikov, je Trockij s svojimi posli izvršujoči organ njegove volje. Med njimi so tudi taki značaji, ki se dobričkajo in sladkajo narodu, vojakom in sodrgi. Če pa se govori, da je med boljševiki mnogo plačanih duš, ne misli se v Rusiji nikdar na voditelje, ampak na njih pomočnike. Židje v obližju voditeljev, lahko se reče tudi »židovski dvorani«, niso priljubljeni med ljudstvom. Najmanj marajo zanje ostali židje. Bila bi pa velika zmošta, smatrati zlo boljševikov za delo židov. Rusko židovstvo v svoji celoti je nepobitni nasprotnik boljševikov. Eno strujo židovsko predstavlja bunt; to je socialistična organizacija židovskih proletarcev iz vseh krajev, kjer žive v skupinah. Buntistje so neprijatelji boljševikov in njih prvak Lieber je bil nekoč izmed prvih židov Ljeningovih. Drugo organizacijo tvorijo zionisti in tudi ti so nasprotniki boljševikov, dasi ne nastopajo v današnjih dneh boljševiške strahovlade javno proti njim. Židje srednjega in bogatega stanu ne tvorijo lastne organizacije, temuč so člani občanskih političnih strank. Največ jih je bilo in jih je v stranki kadetov, kakor je bilo največ čeških židov v realistični stranki. S tem je tudi povedano, da ne gredo z Ljeningom in Trockim. Boljševiki so tupatam najrazličnejši ljudje. V njih ne najdemo samo skrajnih socialistov in delavcev, temuč tudi vojaške uskoke, delomržno druhal ter zločince. In v tej mešanici ni niti najmanj črnosotencev. Boljševiki so sprejeli črnosotence mirno, samo da bi bila stranka velika in številna. Umeje se samo ob sebi, da je med židi mnogo zarotnikov, ki delujejo za obnovev carstva in da imajo bogate podpornike v najvišjih krogih. Ti židje si dovoljujejo zdajpazdaj radost in veselje za poskušnjo. Že zdaj so aranžirali po nekaterih mestih židovske pogrome. Boste že videli, kakšen bo konec, jaz vam tako povem, da bodo račun židje plačali!«

— OPOZARJAM cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev ŠIVALNIH STROJEV in GALANTERIJ. Prosim torej, kdor je stroj naročil ali se za istega zanimal, da se oglasi čim prej v trgovini JOS. PETELINCA, LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 7. Tovarniška zaloga šivalnih strojev. 299

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja ob prebrdki, nenadni izgubi našega ljubljene, nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda

Bogumila Lieske

višjega nadzornika in prometnega četa južne železnice v p.

izrekamo tem potom preč. duhovščini in oo. frančiškam, nadalje vsem sorodnikom, prijateljem in znanec kakor tudi darovateljem krasnih vencev in šopkov ter vsem, kateri so predrago rajnega spremili k večnemu počitku, najtoplejšo zahvalo.

V Kamniku, 1. malega travna 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Potrni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša ljubljena mama, stara mati, gospa

Marija Peterlin

soproga t. trgovca Antona Peterlina ml.

dne 30. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil dne 1. aprila ob 5. uri popoldne. Sv. maše se bodo brale v več cerkvah.

Preblogo pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Rob, dne 1. aprila 1918.

Ludvik, sin. — Karolina, Mici, Anica, hčere. — Terezija roj. Petrič, sinaha. Ludvik, vnuk.

Globoko potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pretužno vest o smrti naše iskreno ljubljene, drage in nepozabne hčere, oziroma sestre, soproge in tete, preblogo rodne gospe

Leonija pl. Nanika

rojena Polainer pl. Kankerburg

ki je 28. marca letos ob 7. uri zvečer nenadoma mirno zaspala v Gospodu.

Zemski ostanki predrage rajnice so se prepeljali iz Tinjana na pokopališče k sv. Križu in ondaj položili v rodniški grobnici k večnemu počitku.

Sv. zadušna maša se bo brala v cerkvi Marijinega Oznanenja.

Ivan Polainer pl. Kankerburg, c. in kr. polkovnik, oče. — Bogomir pl. Nanika, c. in kr. podpolkovnik, soproga. — Kamilo Polainer pl. Kankerburg, c. in kr. podpolkovnik, brat. — Pavla Polainer pl. Kankerburg, svakinja. — Vanda Polainer pl. Kankerburg, vnukinja.

Proda se

koza

z mladim kozličcem.

LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 27.

Invalid, vaje konjem, so sprejme kot

postilion

Kie, pove uprava »Slovenca« pod št. 1088, ako znanika za odgovor.

Proda se dobro ohranjen volik

in velika zelena pec

Več se poizve pri Franc Dolenz v Kranju.

PIANINO

skoraj nov, avtomatičen na pero z vmečkom 10 v., se prod. Poizve se pri FR. P. ZAJEC, Ljubljana, 1044 Stari trg št. 9.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino trvdka JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, neugodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot., rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Kupim več MLADIH PRAŠČKOV, kravo, dobro mlekarico in več druge goveje živine za pleme. Ponudbe: Jak. P. Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Bogumila Lieske kmetskega stanu, SE SPREJME za oskrbovanje, ozir. obdelovanje kmetskega posestva pod ugodnimi pogoji. Naslov: JAK. POGACNIK, LJUBLJANA, Marije Terezije cesta št. 13. 1013

Stelaza za manufakturo

ali slične, večjo množino kupi PETER LASSNIKA nasl. Ljubljana, Marijin trg.

1028

Črno brinje

lepe, čiste in zdrave kakovosti se dobi pri 952 trvdki

J. Knez

V LJUBLJANI, Marije Terezije cesta 3.

Kupujem zmedene

ženske lase

ŠTEFAN STRMOLI, LJUBLJANA,

Pod Trančo št. 1.

945

POZORI! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt vsak dan samo od 9. do pol 1. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne.

V svrhu zopetnega obratovanja neke vsled vojske zatvorjene opekarne, opremljene s stroji, na dve peči (Ringofen) za izdelovanje zidakov iz zarezne opeke, se sprejme takoj izkušni

opekarški mojster.

Skrbeti mora za potrebne opekarniške motil, žgalce, vlagalce itd., strojnika pa priskrbi podjetništvo. Ponudbe z zahtevno plačo pri prostem stanovanju, kurjavi in svečavi, zagotovitvi živil naj se pošiljajo na Emila Tönnies, Ljubljana. 1013

Klavirje, harmonije in vse glasbene instrumente

prodaja in izposoja

Alfonz Breznik, Ljubljana,

Kongresni trg št. 15.

Prodaja

se po zmernih cenah v večji množini

mlto „Dob“, oglje, Wermuth-vino, bolgarski mandeljini

v večjih kosih pri trvdki

A. KUSLAN, LJUBLJANA,

Karlovška cesta št. 15.

Služkinja

za vsa domača dela, ki zna tudi nekoliko kuhati, zvesta, poštena in zanesljiva, se sprejme v boljšo uradniško družino v mestecu na deželi. Plača 40 K mesečno z dobro rodniško oskrbo. Ponudbe pod znaniko »Stalnost 1069« na uprave »Slovenca«.

Išče se za zasebno hišo

kuharica in sobarica

dalje perica

za dva dneva v tednu. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1075.

SPREJMETA

SE V SLUŽBO

dve ženski

ki se razumite pri hišnih opravilih. Razen plače dobite tudi stanovanje in hrano v hiši. — Zglasiti se je pri A. ZANKL SINOVI, 1058

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1.

SPREJME SE

lovski čuvaj

ki se dobro razume na pekončavanje lisic itd., za večji revir na HRVAŠKEM, proti dobri plači. Prosto stanovanje in kos zemlje za obdelavanje. — Natančneje se izve pri trvdki 1046 I. L. NAGLAS, Kongresni trg 12 v Ljubljani.

Čebulček

za sajenje po K 7— liter prav droben „ 15— kg kakor tudi druga semena, namreč:

Korenje, rumeno, saalfeldsko po 110— kg
Detelja, domača „ 11—
Detelja, lucerna, I. vrste „ 28—
Detelja, lucerna, II. vrste „ 18—

priporoča semenca trgovina

Al. Korsika, Ljubljana.